

Casus gemeente Breda

Verleiden in plaats van verplichten

1. De kloof tussen ambitie en uitvoering

Breda heeft een vanuit intrinsieke motivatie ontstaan circulaire economie-team (circulaire tafel) en een wethouder die dit thema actief ondersteunt. Het ontbreekt alleen aan een circulaire visie of beleid voor de circulaire ambities van de stad. Dat maakt het in de praktijk lastig om die ambities te laten landen binnen de uitvoering. Voor projectleiders, inkopers en afdelingshoofden kan het lastig zijn om circulair beleid te omarmen zolang er geen duidelijke doelen of criteria zijn. En dat is niet onbegrijpelijk: de bestaande vereisten zorgen al voor meer dan genoeg kopzorgen.

Het gevolg is dat circulaire economie (CE) blijft hangen tussen de ambities van intrinsiek gemotiveerde medewerkers (de dagelijkse realiteit van de uitvoering) en vastgesteld beleid. Tussen "willen" en "doen" zit een kloof die steeds groter lijkt te worden.

2. De kern van het probleem

Wat buiten de bestaande kaders valt, wordt binnen de organisatie vaak gezien als onnodige belasting. Dat zorgt voor een automatische immuniteitsreactie:

- Het college verwijst naar de wethouder duurzaamheid,
- De inkoper wacht op een circulaire uitvraag,
- De projectleider zegt dat er nog geen beleid is,
- En als het om geld gaat, is het al snel een "no-go".

Zonder dwingende doelen of duidelijke voordelen, blijft CE een nice-to-have in plaats van een need-to-do.

3. De omkering: verleiden in plaats van overtuigen

Zolang het CE-team in de hoofden van stakeholders wordt gezien als de brenger van extra werk, in plaats van als medestander voor succes, zal elke poging tot verandering op weerstand stuiten. Daarom koos Breda voor een andere route: **circulariteit niet brengen als verplichting, maar als bron van trots.**

De centrale gedachte: maak van circulaire projecten paradepaardjes die helpen scoren op bestaande doelen. Zo verandert de rol van het CE-team van opdringer van eisen naar aanreiker van successen.

4. Wat werkt in Breda

1. Spreek tot de verbeelding: Niemand raakt gemotiveerd van een eis om “15% circulaire materialen te gebruiken”. Maar een paviljoen van restmaterialen waar kinderen leren over hergebruik? Dat vertelt een verhaal. Zulke projecten kun je zien, aanraken en begrijpen. Ze wekken nieuwsgierigheid in plaats van weerstand.

2. Geef ruimte voor trots: Het is logisch dat bestuurders niet herinnerd willen worden aan regels, maar aan wat ze mogelijk maakten. Circulaire paradepaardjes, tastbare, zichtbare projecten, geven hen precies dat podium.

3. Koppel aan bestaande doelen: Elke bestuurder heeft thema's waarop hij of zij wordt beoordeeld: betaalbare woningen, werkgelegenheid, klimaatadaptatie. Door CE-oplossingen aan die thema's te verbinden, krijgt circulariteit vanzelf relevantie én urgentie.

5. Breda in actie: vier paradepaardjes

Tijdens de sessies zijn we samen tot vier voorbeelden gekomen waarmee we het bovenstaande principe tot leven hebben gebracht.

1. 't Zoet: circulaire showcasewijk

Een nieuwe stadswijk waar circulariteit vanaf dag één zichtbaar is. Denk aan een circulair paviljoen, een MakersMarkt en een storytellingroute. 't Zoet wordt een plek waar bewoners, ondernemers en beleidsmakers zien wat de circulaire economie betekent.

-> Zie het volledige rapport voor een impressie van deze showcase.

2. Biobased bouwen

Een publiek pilotproject, van CLT-hout of hennep, laat zien dat duurzaam bouwen niet duurder hoeft te zijn, maar juist innovatie en trots brengt.

3. CE als werkgelegenheidsmotor

Een leerwerkcampus op 't Zoet koppelt circulaire projecten aan sociale werkgelegenheid: van urban mining tot reparatie en herstoffering.

4. Gedrag sturen met de Digital Twin

Een interactieve digitale tweeling maakt de impact van keuzes zichtbaar: bewoners en beleidsmakers kunnen letterlijk zien wat circulair bouwen doet voor CO₂, kosten en leefbaarheid.

6. De les van Breda

Laat circulariteit tot leven komen door haar te laten verleiden, niet te laten verplichten. Dit doe je door beelden te laten spreken. Gebruik beeld in je presentaties. Laat mensen daarom niet geloven dat ze moeten, maar laat ze zien waarom ze willen.

➔ Lees ook het volledige rapport van gemeente Breda in de toolbox

Tom De Bruyne
tom@wearesata.com
0655360771

Het adviesbureau [SUE & The Alchemists](#) heeft bovenstaand adviestraject bij de gemeente Breda begeleid in het kader van het programma Circulair Doen van Rijkswaterstaat. Zie voor een uitgebreide beschrijving van het traject de toolbox 'Toepassen circulair narratief'.

➔ [Toolboxen met tips en methodes](#)